

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

**Speciální školy a školská zařízení pro zrakově postižené Plzeň,
Lazaretní 25**

Lazaretní 25, 312 18 Plzeň

Identifikátor: 600022960

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7,
118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Plzeň-město, Částkova 78, 301 57 Plzeň

Termín konání orientační inspekce: 7. - 9. února 2000

Čj.	045 14/2000-2000
Signatura	od4zt202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy a školská zařízení pro zrakově postižené Plzeň, Lazaretní 25 je příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Součástí školy jsou speciální mateřská škola pro zrakově postižené, speciální základní škola pro zrakově postižené, školní jídelna, školní klub, školní družina, internát speciální školy a speciálně pedagogické centrum. Škola poskytuje péči žákům především z okresů: Domažlice, Plzeň-město, Rokycany, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Klatovy, Tachov, Rakovník a Strakonice.

Název součásti	kapacita	stav ve školním roce 1999/2000
Speciální základní škola pro zrakově postižené	114 žáků	97 žáků
Speciální mateřská škola pro zrakově postižené	20 dětí	14 dětí
Školní družina a školní klub	45 žáků	38 žáků
Speciálně pedagogické centrum	100 klientů	86 klientů
Školní jídelna	142 strážníků	86 strážníků
Internát	20 dětí a žáků	18 dětí a žáků

Ve speciální základní škole pro zrakově postižené je zařazeno z 97 žáků 73 žáků se zrakovým postižením, 1 žák s tělesným postižením, 4 žáci s více vadami, 9 žáků s vývojovými poruchami učení a chování, 9 žáků bez zdravotního postižení a 1 žák je umístěn ve zdravotnickém zařízení. Mezi zrakově postiženými žáky převažují žáci s poruchami binokulárního vidění.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola

Součástí komplexu Speciální školy pro zrakově postižené v Plzni je speciální mateřská škola. Do speciální mateřské školy jsou zařazovány děti na základě žádosti rodičů a doporučení očního lékaře. V dokumentaci o zařazování a přijímání dětí do speciální mateřské školy chybí u 11 dětí návrh speciálního pedagogického centra řediteli školy k zařazení dítěte do příslušného typu školy dle vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. V mateřské škole jsou zřízeny dvě třídy, ve kterých je zapsáno celkem 15 dětí ve věku od 3 do 7,5 let. Všechny děti mají vypracované stimulační programy. Dle zrakových vad převažují děti binokulárně postižené. Mateřská škola je přímo řízena ředitelem školy.

Řízené činnosti a spontánní činnosti

Plánování vzdělávací činnosti vychází z hlavních cílů stanovených v Ročním plánu školy a z časově tematických plánů pro mateřské školy schválených MŠMT ČR. Vzhledem ke specifickým potřebám zrakově postižených dětí a k současnému pojetí předškolní výchovy jsou plány odpovídajícím způsobem modifikovány. Plánování je realizováno ve 14ti denních motivačních blocích a obsahuje všechny složky vzdělávací činnosti. Stanovené cíle činností jsou přiměřené věkovým zvláštnostem a jsou diferencovány ve vztahu k individuálním schopnostem a předpokladům zrakově postižených dětí. Denně jsou do plánování zařazována smyslová cvičení rozvíjející nejen zrakové funkce, ale i hmat, sluch, chuť, čich, orientaci a rovnováhu. Vedení školy ponechává veškeré plánování vzdělávacích činností zcela v kompetenci pedagogické pracovnice speciální mateřské školy.

V mateřské škole pracují čtyři pedagogické pracovnice, jedna zdravotní sestra a jedna provozní pracovnice. Tři pedagogické pracovnice získaly vzdělání pro učitelky mateřských škol

stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, dvě z nich absolvovaly rozšiřující studium speciální pedagogiky na Pedagogické fakultě v Plzni. Jedna pedagogická pracovnice je bez odborné a pedagogické způsobilosti, ale má dlouholetou osobní zkušenost s výchovou zrakově postiženého dítěte, což se kladně projevuje v její práci s dětmi. Odborné vědomosti si učitelky převážně doplňují pouze samostudiem z dostupné odborné literatury. Pedagogické pracovnice postrádají kontakt s jinými mateřskými školami v okolí (výměna zkušeností, inspirace) a především se speciálními mateřskými školami pro zrakově postižené (České Budějovice, Praha, Hradec Králové) za účelem dalšího zlepšení péče o zrakově postižené děti. V malé míře je využívána nabídka vzdělávacích seminářů nejen z oblasti tyflopédie, ale i z oblasti pedagogicko-psychologické a z oblasti předškolní výchovy. Pozitivním jevem v personálních podmínkách mateřské školy je souběžné působení všech učitelek v přímé práci s dětmi denně od 8,30 do 13,00 hodin.

Pro realizaci spontánních a řízených činností je v mateřské škole dostatek volných prostor. Negativním jevem je absence kobercové plochy v jedné herně. Vzhledem k tomu, že děti provozují své herní aktivity převážně na zemi, hrozí nebezpečí častějšího nachlazení. Z tohoto důvodu jsou spontánní aktivity realizovány převážně společně v jedné herně, čímž se dětem zmenšuje prostor k volné hře. Při zrakové práci u stolečků ve 2. třídě nebyla místnost vhodně osvětlena. V průběhu inspekce byla ředitelkou školy dovybavena třída speciálním stolem pro slabozraké se zvedací deskou. Na oknech chybí závěsy k zastínění venkovního světla při svícení zářivkami. Ke stimulaci dětí jsou herny vybaveny vhodně a účelně. Hračky a pomůcky jsou dětem volně dostupné, ale jejich nabídka je omezená. Chybí inovace hraček a pomůcek vzhledem k současným trendům v oblasti tyflopédie a předškolní pedagogiky. Ve škole je rovněž malá nabídka dětské literatury.

Stanovený režim dne odpovídá potřebám dětí a hlediskům psychohygieny. Dominantní úloha dětské hry je plně respektována, stejně tak jako zájem dítěte v možnosti volby individuálních nebo skupinových aktivit. Dětem jsou vytvářeny podmínky pro jejich relaxaci a schopnost koncentrace byla v průběhu inspekce respektována přiměřeně k věku a schopnostem dětí. Pitný režim je zajištěn formou stálé a průběžné nabídky tekutin.

Sledované organizační formy výchovně vzdělávacích činností byly vhodně voleny a respektovaly potřeby zrakově postižených dětí. Denní režim je volný, organizace jednotlivých režimových momentů je individualizována. Děti se přirozeně pohybují v prostorách mateřské školy a zvládají základní hygienické a sebeobslužné návyky. Při spontánních aktivitách měly možnost za pomoci učitelek rozvíjet své pohybové dovednosti, uplatnit fantazii a svobodu ve hře. Při spontánních činnostech byla zaznamenána přirozená komunikace dětí v herní roli, vzájemná spolupráce a možnost přirozeného učení. Námětové a konstruktivní hry byly pedagogickými pracovníky rozvíjeny tak, aby si děti tzv. „uměly hrát“. V průběhu spontánních činností je denně realizována v rámci smyslových cvičení „práce na přístrojích“, kdy pod dohledem zdravotní sestry děti provádějí pleoptická a ortoptická cvičení dle indikace očních lékařů. Reeducace binokulárního vidění v této věkové skupině je opodstatněná. Řízené činnosti byly v průběhu inspekce vedeny frontálně i skupinově, s ohledem na plnění stanovených cílů. V průběhu řízených činností bylo zastoupeno prožitkové učení, smyslová i dramatická výchova. Děti měly možnost aktivní spoluúčasti i seberealizace. Organizace činností respektovala přiměřený časový prostor, úměrnost nároků i vývojové zvláštnosti dětí. Časová skladba i střídání činností podporovaly aktivitu dětí a vyhovovaly jak po stránce zrakové hygieny (střídání zrakové práce, prohlížení předmětů, sledování učitelky dětmi ze směru zdroje světla a z přiměřené vzdálenosti), tak po stránce psychohygienické. Učební pomůcky a materiály měly učitelky připraveny v potřebné velikosti i kontrastu. Při řízených

činnostech byly vždy přítomny dvě pedagogické pracovnice v jedné třídě, což umožňuje optimální individuální péči. Ranní cvičení plní aktivizační, zdravotní a relaxační funkci. Použité formy a metody práce vedly k přirozené kázni dětí.

Motivace činností byla ve sledovaných třídách aktivizující a podnětná při spontánních i řízených činnostech. Reakce dětí na podněty byly spontánní a učitelky je snadno získávaly k dalším aktivitám. Hodnocení bylo realizováno převážně individuálně, se snahou ocenit konkrétní projevy dětí. Citlivým oceňováním snahy a pokroku je u dětí pěstována zdravá sebedůvěra. Při rozhodování dokázaly učitelky poskytnout dětem patřičnou jistotu, aniž by u nich pěstovaly nepřiměřenou závislost na dospělých.

Učitelky v průběhu dne vytvářely ve třídách pozitivní komunikační prostředí. Podporovaly spontaneitu a otevřenost dětí. V průběhu inspekce bylo zřejmé, že komunikace mezi učitelkami a dětmi je založena na přátelství, důvěře a vzájemném respektování. V mateřské škole vládla příjemná atmosféra, mezi dětmi nebyla pozorována agresivita, konflikty či nekázeň. Postoj učitelek k dětem byl vstřícný, klidný a laskavý. Tím je příznivě ovlivněn i vývoj pozitivních vzájemných vztahů.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Velmi dobrá úroveň spontánních a řízených činností byla konstatována v oblastech přípravy a plánování, psychohygienických podmínek, účelnosti a vhodnosti organizace vzdělávacích činností, motivace a způsobu hodnocení, včetně interakce a komunikace mezi učitelkami a dětmi. Oblast personální, materiální a použité formy a metody práce dosahovaly průměrné úrovně. Ze strany vedení školy nejsou kladeny požadavky na další vzdělávání pedagogických pracovníků mateřské školy a nedostatečná pozornost je věnována jejímu materiálnímu vybavení. Na vyšší úroveň podmínek vzdělávací činnosti by mělo kladný vliv pověření řízením speciální mateřské školy učitelkou, která je odborně erudovaná v oblasti předškolní výchovy.

Vzdělávací činnost ve speciální mateřské škole byla v době orientační inspekce realizována na průměrné úrovni.

Základní škola

Český jazyk - I. stupeň

Výuka českého jazyka v zastoupení všech složek v jednotlivých ročnících probíhala na velmi dobré úrovni a byla vedena odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami. Vyučování probíhalo v malých učebnách, které ale byly dostatečně prostorné vzhledem k nízkému počtu žáků, speciálně vybavené zvedacími stolkami, zářivkovým osvětlením a závěsy v oknech. Žáci ke zrakové práci používali své optické pomůcky - brýle. Z hlediska psychohygieny i hygieny zrakové práce byla rozmanitost činností v hodinách stimulující. Střídání zrakové práce snižovalo únavu žáků. Metodická stavba hodin byla vyhovující, s výjimkou jedné hodiny, ve které chybělo shrnutí a závěr hodiny z důvodu velkého množství úkolů zařazených do výuky. 1.ročník navštěvují dva nevidomí žáci, vyučování je z tohoto důvodu realizováno v odděleních. Nevidomí žáci měli k výuce dostatek vhodných pomůcek i materiálů. Náročná individuální práce s nevidomou žákyní však měla za následek nižší efektivitu práce žáků pracujících zrakově. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Ve vyučování se střídaly různé metody a formy práce tak, že žáci byli dostatečně motivováni a aktivizováni. Učební látka byla procvičena a znalosti byly upevňovány. Komunikativní dovednosti žáků byly dostatečně rozvíjeny. Znalosti žáků byly na dobré úrovni. Ve výuce byly využívány tabule, učebnice, pracovní sešity a školní sešity, nebyla však využívána speciální

a didaktická technika.

V průběhu výuky byli žáci průběžně slovně hodnoceni, převažovalo pozitivní hodnocení. Komunikace a vztahy mezi žáky a mezi učiteli a žáky byly přátelské, založené na vzájemné důvěře. Při výuce vládla příjemná pracovní atmosféra. Prostředí a klima bylo pro učení příznivé. Žáci byli v průběhu výuky pozorní, soustředění a dostatečně aktivní.

Výuka českého jazyka na I. stupni byla velmi dobrá.

Zeměpis, vlastivěda

Hospitovaná byla vlastivěda ve IV. třídě, v V. A, v V. B a zeměpis v VI. A a v VIII. B.

Časová dotace výuky obou předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Ve dvou z pěti sledovaných tříd byly zaznamenány nedostatky týkající se návaznosti učiva na učivo předchozí a stanovení konkrétních výukových cílů.

Výuka vlastivědy byla zajištěna učitelkami odborně a pedagogicky způsobilými, výuka zeměpisu učitelkou bez potřebné kvalifikace. Nedostatečná odbornost vyučující zeměpisu je částečně kompenzována dlouholetou praxí ve výuce tohoto předmětu a zájmem o geografii. Výuka zeměpisu a vlastivědy probíhala převážně v kmenových třídách, prostory učeben odpovídají psychohygienickým zásadám. Všichni žáci měli k dispozici učebnice a potřebné mapy. Učitelé využívali nástěnné mapy, videokazety a knihy s geografickou tematikou i další nezbytné pomůcky. Výuka je vhodně doplňována slepými mapami, nákrasy, tabulkami a dalšími materiály, z nichž mnohé si učitelé sami vyrábějí nebo zapůjčují. Reprografická technika byla využívána k množení těchto materiálů, které byly následně předávány žákům. Třídy měly speciální vybavení pro zrakově postižené - zvedací stolky, zářivková osvětlení, závěsy v oknech. Využití těchto prostředků nebylo vždy optimální.

Pozitivem všech sledovaných hodin byla zejména jejich pestrá struktura a využívání rozmanitých vyučovacích metod. Výběr, sled a množství informací byl ve třech třídách přiměřený náročnosti učiva. Ve dvou třídách bylo žákům předáváno příliš velké množství informací a jejich výběr byl málo uspořádaný. Organizační pokyny pedagogů byly většinou srozumitelné a jasné, v jednom případě nebyl přesně zadán domácí úkol. Ve většině hodin byl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení, žáci měli k dispozici velké množství didaktických materiálů. Individuální přístup vyučujících k žákům s těžším zrakovým postižením nebyl příliš patrný, žákům pracujícím s televizní lupou nebyla věnována dostatečná pozornost. Podpora těmto žákům (např. delší časový limit na psaní, na vyhledávání v mapách apod.) nebyla výrazná. Ve využívání učebnic byly zjištěny rezervy stejně jako v systému vedení žákovských sešitů. Kvalita zápisů do sešitů byla rozdílná. Většina z nich byla upravená, některé však byly téměř nečitelné a neplnily svůj účel. Pozitivem sledované výuky byla práce s nástěnnou mapou, v jedné třídě však bylo učitelem tolerováno nevhodné postavení žáků u mapy a ukazování bez použití ukazovátka. Dílčí rezervy byly zjištěny ve výběru učiva a ve volbě vyučovacích metod. Ve dvou třídách byla v části hodiny aplikována málo efektivní metoda pasivního opisování učiva z tabule do sešitů. V oblasti věcné správnosti a ve využívání odborné terminologie byly zaznamenány pouze drobnější nedostatky. V průběhu výuky byli žáci vesměs vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, vhodně byl využit prostor pro skupinové aktivity. Hodnocení výkonu žáků bylo vždy objektivní, spravedlivé a učitelem zdůvodněné, výrazně převládalo pozitivní hodnocení. Tři učitelky provedly v závěru hodin stručnou rekapitulaci, dvě závěrečné zhodnocení z časových důvodů provést nestihly. Na různé úrovni byly využívány mezipředmětové vztahy, snaha o aktualizaci učiva však byla patrná ve všech hodinách. Většina vyučujících využila nabídnuté možnosti skupinové výuky k rozvoji žáků pro

kooperaci a vzájemnou toleranci. Rezervy byly zjištěny ve vstupní i v průběžné motivaci, ne vždy se podařilo žáky zaujmout a přivést k potřebné aktivitě. Úroveň komunikace jednotlivých pedagogů byla rozdílná stejně jako přístup učitelů k rozvoji komunikativních schopností žáků.

Kvalita výuky zeměpisu a vlastivědy byla dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání v základní škole

Plánování a příprava výuky vzhledem k vzdělávacímu programu, podmínkám, ve kterých výuka probíhala obsahovaly negativa a pozitiva v rovnováze. Personální, materiální a psychohygienické podmínky byly velmi dobré. Účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce byla na průměrné úrovni. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu obsahovala výraznou převahu pozitiv. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli byla dobrá.

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je písemně stanovená, hlavním cílem je: „Co nejlepší příprava žáků pro život a volba adekvátních metodických postupů s ohledem na specifická postižení žáků (jak ve vzdělávání tak i ve výchově). Plněním tohoto cíle je úkolem učitelů eliminovat nevhodné zátěžové situace pro žáky. Pro učitele je stanoveno šestnáct úkolů, které vyplývají z koncepce školy. Stanovená koncepce, její cíle a úkoly jsou reálné.

Roční plán je součástí Vnitřního řádu 1999/2000. V tomto plánu jsou vymezeny úkoly pro základní školu, chybí plánování pro mateřskou školu.

Výuka probíhá podle schváleného učebního programu Základní škola čj. 16 847/96-2 doplněného dokumentem „Učební plány pro speciální základní školy pro zrakově postižené“ bez čísla jednacího ze dne 12. 9. 1999 vydaného Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze. Tento dokument neobsahuje schvalovací doložku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Podle učebního plánu jsou zařazovány předměty speciální péče, které zahrnují zejména prostorovou orientaci a samostatný pohyb zrakově postižených, zrakovou stimulaci, speciální přípravu psaní a čtení bodového písma, tyfopedickou a logopedickou péči. Organizace předmětů speciální péče je v kompetenci ředitele školy. Mezi nepovinnými předměty je vhodně zařazena i příprava individuální hry na hudební nástroj (flétna, klavír).

Předložené časově tematické plány jednotlivých předmětů byly v řadě případů zpracovány formálně. Nedostatkem je nezpracování dodatků obsažených v dokumentu „Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola“ čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti školy a podmínkám školy obsahuje pozitiva a negativa v rovnováze, je na průměrné úrovni.

Organizování

Organizační struktura škol a školských zařízení je přehledná. Ředitel zodpovídá za úsek ekonomický, správu budov, speciální pedagogické centrum a školní jídelnu. Zástupkyně ředitele školy má na starosti úsek pedagogický (výchovné poradenství, mateřskou školu, I. a II. stupeň základní školy) a vedoucí vychovatelku pro internát a školní klub a družinu. Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, která na svých jednáních pravidelně hodnotí úkoly a řeší vzniklé problémy. Z jednání jsou pořizovány zápisy. Kompetence pracovníků jsou

vymezeny a jsou na ně delegovány příslušné pravomoci. V oblasti řízení týkající se mateřské školy a SPC nejsou kompetence zřetelně určeny.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je dobře vedená a je jí věnována náležitá pozornost ze strany vedení školy i učitelů (třídní výkazy, třídní knihy, katalogové listy). Zjištěny byly nedostatky v oblasti vedení dokumentace týkající se zařazování žáků do školy, tyto nedostatky byly v průběhu konání inspekce odstraněny.

Organizace vyučování, počty vyučovacích hodin v jednom sledu za den, délka vyučovacích hodin a přestávek odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Vnitřní informační systém (pedagogické rady, provozní porady, informační panely, denní styk učitelů a vedení školy) zajišťuje rychlé předávání informací uvnitř školy.

Vnější informační systém (žakovské knížky, třídní aktivity, účast rodičů na akcích školy např. Dny otevřených dveří) zajišťuje dostatek informací pro rodiče.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 byla zpracovaná v souladu s platnými právními normami a jednáním pedagogické rady byla schválena. Tato zpráva poskytuje dostatek informací o škole a slouží jí jako zdroj sebehodnocení. Výroční zpráva týkající se činnosti mateřské školy zpracována nebyla.

Ředitel vydává jednoznačná, adresná, konkrétní a včasná rozhodnutí, což přispívá k dobrému chodu školy.

Kvalita funkčnosti organizačního uspořádání školy a informačních systémů je dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu a jako celek je funkční a účinné s výjimkou řízení mateřské školy.

Učitelé se dále vzdělávají (převážně akce Pedagogického centra Plzeň). Vzdělávací akce si učitelé vybírají dle zájmu a potřeb školy. Jedna učitelka studuje v Praze na UK FTVS „Kurs instruktorů prostorové orientace zrakově postižených“. Výchovná poradkyně navštěvuje kurs pro výchovné poradce „Specifické problémy výchovných poradců ve škole“, který pořádá IPPP ČR Praha. Učitelka mateřské školy se vzdělává v „Kursu prostorové orientace pro mateřské školy“, který pořádá UK FTVS Praha a zúčastňuje se akcí Střediska rané péče Praha - „Podpora rodiny dítěte se zdravotním postižením a „Nové směry ve výchově předškolních dětí se zdravotním postižením“. Sebevzdělávání učitelů probíhá studiem odborných časopisů, novin a publikací.

Systém pravidelného hodnocení pracovníků je vytvořen. Kritéria pro přidělování nenárokových složek mzdy (osobního hodnocení a odměn) jsou zpracována a všichni s nimi byli prokazatelným způsobem seznámeni (jednání pedagogické rady, vyvěšení na informačních tabulích).

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků vykazuje výraznou převahu pozitiv a je hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly je vytvořen vůči celé organizační struktuře s výjimkou mateřské školy, v které v tomto školním roce nebyla žádná kontrolní činnost provedena. Pravidelně jsou prováděny kontroly vedení pedagogické dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) i písemností žáků (žákovské knížky, sešity). Tyto kontroly jsou vyhodnocovány a učitelé jsou s výsledky seznamováni. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou dobře vedeny na požadovaných tiskopisech a je jim věnována náležitá pozornost.

Ředitelem školy i jeho zástupkyní je prováděna plánovaná hospitační činnost. Cíle hospitací jsou stanoveny, vyhodnocení hospitací je prováděno na pedagogických radách. Některé nedostatky obsažené v inspekční zprávě nebyly při hospitační činnosti vedení školy zjištěny. Nedůsledně byly také zkontrolovány časově tematické plány (viz kapitola Plánování). V mateřské škole hospitační činnost prováděna v tomto školním roce nebyla.

System kontroly provozu školy je vytvořen a je vysoce funkční. Jednotlivé kontroly jsou prováděny podle plánu a jsou vyhodnocovány. Náprava zjištěných nedostatků je prováděna okamžitě (u běžného provozu) nebo je zahrnuta do plánů oprav školy.

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů obsahuje pozitiva a negativa v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení vykazuje negativa a pozitiva v rovnováze, je na průměrné úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Speciálně pedagogické centrum

Statut speciálně pedagogického centra (dále SPC) je v souladu s ustanovením o činnosti SPC obsaženém v § 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Spádová oblast je stanovena zřizovatelem, zahrnuje 10 okresů západočeského regionu. SPC správně svoji činnost zaměřuje zejména na zrakově postižené (dále ZP) žáky, integrované do základních škol. Klienty jsou též ZP děti předškolního věku a děti s kombinací zrakového a mentálního postižení, kteří jsou umístěni ve speciálních školách a zařízeních. Pracovníci SPC upřednostňují péči o děti a žáky s těžšími formami postižení (nevidomost, zbytky zraku, slabozrakost, kombinace postižení). Klienti s lehčím postižením (poruchy binokulárního vidění) jsou evidováni v předškolním věku, po nástupu do základní školy bývají z evidence vyřazeni.

SPC provádí dle nařízení § 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb. depistáž zrakově postižených dětí a žáků. Při ní spolupracuje zejména s lékaři, s pedagogicko-psychologickými poradnami, s ostatními speciálně pedagogickými centry, s orgány péče o dítě a s občanskými sdruženími. Rezervy jsou ve spolupráci se školskými úřady. SPC vede evidenci dětí a žáků se zrakovým postižením v celé spádové oblasti, nejvíce klientů se podařilo vyhledat v okresech Plzeň-město, Plzeň-sever a Plzeň-jih.

SPC provádí speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku dětí a žáků se ZP, která slouží nejen ke stanovení vhodných postupů při práci s dítětem, ale i jako podkladový materiál k rozhodování ředitele o zařazení do škol a školských zařízení. Ve shromažďování podkladů potřebných k rozhodnutí o zařazení žáků do školy a ve vypracování návrhů řediteli byly zjištěny nedostatky. Tyto nedostatky byly v průběhu konání inspekce odstraněny. Jednou z možných forem činnosti SPC jsou krátkodobé diagnostické pobyty, rodiče zatím této nabídky nevyužívají.

SPC v souladu s Metodickým pokynem k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením č.j. 16 138/98-24 vypracovává odborné posudky, které opravňují k začlenění ZP žáků mezi intaktní populaci. Kontrolované odborné posudky splňovaly všechny náležitosti stanovené metodickým pokynem. Doporučení obsažená v těchto posudcích jsou konkrétní a srozumitelná. Podrobně rozpracované pokyny pro práci se ZP dítětem jsou jednoznačným přínosem pro pedagogické pracovníky „běžných škol“. Ti mají možnost individuální výchovně vzdělávací programy s pracovníky SPC konzultovat.

Jednou ze základních forem činnosti SPC jsou výjezdy do škol a do rodin za dětmi a žáky se ZP. Výjezdy jsou plánovány v dostatečném předstihu, evidence pracovních cest je řádně vedena. Systém výjezdů a jejich počet neodpovídá ve všech případech potřebám klientů, je však v souladu s personálními podmínkami a finančními možnostmi SPC. Umístění SPC v centru regionu umožňuje poskytování ambulantní péče, která zčásti kompenzuje nižší počet výjezdů.

Personální obsazení SPC umožňuje provádět jak poradenské a metodické činnosti, tak i činnosti speciálně pedagogické, terapeutické a psychologické. V oblasti poradenství SPC m.j. poskytuje kvalitní sociálně právní pomoc zákonným zástupcům klientů. Výcvik specifických dovedností je v souladu s potřebami jednotlivých klientů zaměřen na speciální smyslovou výchovu včetně čtení a psaní Braillova písma, samostatného pohybu a orientace, prvků sebeobsluhy a řady dalších dovedností. Pracovníci SPC se snaží poskytovat komplexní péči, v případech kombinovaně postižených klientů spolupracují s dalšími odborníky. Záznamy o poskytované péči v kontrolovaných složkách klientů jsou vedeny soustavně a navazují na sebe.

Činnost SPC je zabezpečena 4 odborně způsobilými pracovníky, z toho 2 speciálními pedagogy, 1 psychologem a 1 sociálním pracovníkem. Personální podmínky umožňují realizaci hlavních úkolů. Prostorové podmínky odpovídají potřebám klientů i pracovníků. SPC má k dispozici nezbytné kompenzační a rehabilitační pomůcky, jejich množství a skladba je v souladu s přidělenými finančními prostředky. Dle možností jsou některé pomůcky zapůjčovány rodičům a učitelům ZP dětí a žáků. SPC je vybaveno výpočetní technikou, na které je vedena agenda a evidence klientů. Výjezdy pracovníků SPC do vzdálenějších míst umožňuje služební automobil.

Činnost speciálně pedagogického centra je velmi dobrá.

Tyflopedická péče

Výuka je zaměřena na potřeby jednotlivých žáků. Ve výuce bylo využíváno dostatek pomůcek, vhodně byl využíván speciální program na PC, který přispívá k rozvíjení pozornosti, stimulaci zraku a koordinaci oko - ruka. Žáci s lehkým zrakovým postižením využili výuku spíše k tréninku pozornosti a soustředění než k reedukaci. Navštívena byla pouze jedna vyučovací hodina, proto nebyl tento předmět zahrnut do celkového hodnocení kvality vzdělávání.

Tělesná výchova

Součástí výuky tělesné výchovy je plavecký výcvik, který je pro zrakově postižené žáky významným přínosem i z hlediska rehabilitace.

V době konání inspekce probíhala výuka plavání. Organizačně i metodicky byl výcvik velmi dobře zajištěn a proveden. Navštívena byla pouze jedna vyučovací hodina plaveckého výcviku ve III. a VII. třídě, proto nebyl tento předmět zahrnut do celkového hodnocení kvality vzdělávání.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 32. 003/98-21 ze dne 24. 11. 1998
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy navštívených tříd
- Osobní dokumentace žáků IV. a VII. třídy
- Učební plány pro speciální školy pro zrakově postižené
- Časově tematické plány
- Vnitřní řád 1999/2000 (Roční plán, Koncepce školy, Školní řád, Organizační řád, rozvrhy, pracovní náplně, řády jednotlivých učeben)
- Záznamy pedagogických rad
- Kritéria pro přidělování osobního hodnocení a mimořádných odměn
- Hospitační záznamy
- Písemnosti žáků
- Povinná dokumentace školy a dokumentace zajišťující chod školy
- Statut speciálně pedagogického centra
- Plán práce SPC na školní rok 1999/2000
- Výkaz o týdenní činnosti pracovníků SPC
- Spisová dokumentace klientů SPC
- Odborné posudky SPC
- Roční plán mateřské školy
- Přehled výchovné práce MŠ
- Přehled o docházce do MŠ
- Evidenční listy pro děti v MŠ

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávací činnosti v mateřské škole době konání orientační inspekce byla dobrá.

Kvalita vzdělávání v základní škole byla dobrá.

Činnost kontrolovaných zařízení byla hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita řízení školy a školských zařízení byla dobrá.

Celkově byla činnost školy a školských zařízení ve sledovaných oblastech hodnocena jako dobrá.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům bylo v době konání komplexní inspekce efektivní.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Věra Abelová	.....Věra Abelová v. r. ....
Člen týmu	Bc. Eva Brabcová	.....Brabcová v. r. ....
Člen týmu	Mgr. Karel Kuchler	.....Karel Kuchler v. r. ....
Externí spolupracovníci	Mgr. Dagmar Moravcová	

V Plzni dne 17. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....28. únor 2000.....

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Pavel Vošahlík	.....P. Vošahlík v. r. ....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	15. března 2000	045 22/2000-2000
Zřizovatel	15. března 2000	045 23/2000-2000
Rada školy	----	

Připomínky ředitele školy nejsou

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	----	---